

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2-20
za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemam mesečno „ 1-70
Sobotna izdaja:
za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . „ 15 „
za trikrat . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznamila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitvrsta po 2 v.
Poslano:
enostolpna petlitvrsta po 40 v.
Izhaja vsak dan, izveneml no-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račna
poštne branilnice avstrijske št. 24.707, ograke 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Dr. J. K.: Zgledi o uradni rabi našega jezika do Jožefa II.

Za srednji vek piše Gruden (Zgodovina slovenskega naroda str. 503.) o uradni rabi našega jezika: »Latinsčina je bila jezik izobražencev, v katerem so se pisale knjige in dolgo časa tudi vse pogodbe in javne listine. V tem se Slovenci niso nič razlikovali od svojih nemških sosedov, ki so enako zapostavljali svoj jezik in rabili v javnem življenju ugledno latinščino. Vendar je slovenski jezik tja do 13. stoletja užival velik ugled. Znano nam je, da ga ni govorilo le preprosto ljudstvo, ampak tudi deželni knezi in njih viteško spremstvo je v njem občevalo. Pri umeščenju koroških vojevod in njihovih razsodbah je bila raba slovenskega jezika po starodavnem običaju zaukazana.«

Ravno ta naš zaslužni in ugledni zgodovinar, ki tako lepo združuje strogo znanstvenost z jasno, konkretno pragmatično razsodnostjo, nas je pa že večkrat opozoril, da moramo pred reformacijsko dobo, ki se istoveti z dobo Ferdinanda I., iskati vire za zgodovinski razvoj našega jezikovnega prava tudi v glagolici. V Zgodovini (str. 506.) pravi: »Glagolica ni služila le za cerkveno rabo, temveč so jo rabili tudi v svetnih zadevah. Turški glasici, ki so naznanjali o gibanju turške vojske, in so jih raznesli po vseh slovenskih pokrajinah, so bili mnogokrat pisani z glagolico. Celo pozivi, s katerimi so se sklicevali kranjski stavovi na deželni zbor, nosijo glagolske podpise. Vse to priča, da moramo tudi hrvaško glagolsko slovstvo prištevati duševnemu zakladu našega ljudstva v srednjem veku. Šele Primož Trubar je zavrgel »krovaško besedo« in »krovaške puhštabe« in začel pisati slovensko dolensko narečje najprej z nemškimi, potem z latinskimi črkami. S tem je bila književna vzajemnost s Hrvati pretrgana.«

Popolnoma gotovo je, da se je naš jezik rabil v sodstvu in upravi naših srenj, kateri je stal na čelu župan. Gruden nam navaja (str. 392 nasl.) mnogo zgledov zelo obsežne samouprave v tem oziru. Zapisavalo se res ni veliko, in kar se je zapisalo, se ni zaklepalo v kake posebne arhive, toda brez vsake dvojbe je bil naš jezik ta-

krat izključni uradni jezik v važnih panogah, ki sedaj spadajo pod državno upravo in sodstvo. Ravno tako znamenite so za nas večje zborovanja kmetov posamnih deželskih sodišč, ali v ožjem obsegu županskih shodov enega sodnega okoliša, ki so imela važne sodne in v marsičem celo zakonodajne pravice. Tudi pri njih je bila slovenščina brez dvojbe uradni jezik.

Pisani ostanki, kolikor vemo zanje iz srednjega veka, govore dovolj jasno o tem, da se je rabil naš jezik v javnosti. Glavne navajamo: Zapisnik Marijine bratovščine v Črnjevu (leta 1497 do 1508) nam priča, da so tudi plemiči na slovenskem Beneškem v tem času rabili slovenščino; njihova volila so slovenski zabeležena; zapisnik Marijine bratovščine v Ratečah (leta 1467) na Gorenjskem (zdaj last Zgodovinskega društva v Celovcu) tudi priča o rabi našega jezika. Dva dokumenta s skrajne, danes narodno najbolj zatirane meje našega ljudstva — Benečija in Koroška, posredni priči za naš predmet! Neposrednje pa: Rokopis kranjskega mesta (iz 15. veka) obsega štiri slovenske prisežne obrazce, po katerih so prisegali meščani, zagovorniki, sodniki in priče v Kranju. (Gruden str. 305. Glaser, Zgodovina slovenskega slovstva, 68, 70.) — Glaser navaja poročilo iz leta 1544, ki pravi o zborih kranjskih stanov, da se je slovenski obravnavalo pri njih. (Windisch wird gehandelt; prim. Dimitz, Gesch. Krains III, 3, 237.) Za prejšnjo dobo mora biti ta trditve tembolj gotova. — Leta 1489 je stiški opat J. Apfalter za upravo in zastopstvo samostana nastavljal pravika, ki je uradno slovenski. — Tomaž Prelokar je učil cesarja Maksimiliana I. slovenski.

Iz druge dobe od Ferdinanda I. do Jožefa II., v katere začetku so se že pričele tiskati knjige v našem jeziku, imamo več podatkov, da se je, kakor smo že rekli, uradno nemščina bolj usiljevala nego prej.

Iz leta 1582 imamo slovenski prevod vinogradskega zakona; drugi tak prevod pa iz leta 1644. — Dne 7. oktobra leta 1598 piše metliška občina vicedomu v Ljubljani glede na imenovanje »učitelja« za mestnega pisarja, da je pomislek proti njemu, ker ne zna slovenski. — Bohoričeva slovenska slovnica (1584) ima predgovor, namenjen sinovom kranjskih, koroških in štajerskih plemičev. — Formularjev za prisego imamo iz te dobe več, na primer

iz leta 1697 iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju, iz Kotoribe ob Muri l. 1724 do 1734, prisego mestnega sodnika in raznih obrtnikov iz ljubljanskega mesta 1637—1740. — Načrt slovenske tožbe (Središčanov proti ormoškemu grajščaku) imamo iz leta 1648, dolžni list iz leta 1630, razne uradne razglase o razdelitvi pašnikov 1768, o ljudskem štetju 1770, pravila o razbojnikih 1770, cenik za vožnjo vina po Savi 1774, od benečanske vlade logarski red 1777, o denarni veljavi 1637, 1687 in 1701.

Iz dr. Koroščevega govora.

V seji delegacijskega odseka za zunanje zadeve je, kakor smo že zadnjič poročali, govoril načelnik Hrvaško-slovenskega kluba dr. Anton Korošec. Bistvene točke njegovega govora smo že prinesli. Dostaviti še moramo na kratko njegova izvajanja o našem razmerju do Italijanov in o razmerah na našem avstrijskem jugu.

Odgovarja socialnemu demokratu dr. Ellenboggu je poudarjal dr. Korošec: Ni treba, da bi nas napravile nervozne zadnje demonstracije v Italiji. Mi ne rabimo Italije, pač pa bo nas Italija vedno bolj rabila. Njenega razvoja Francija ne vidi rada. Vsled politike Italije v Sredozemskem morju in vsled njenih stremeljenj v Mali Aziji bomo mi vedno iskani zavezniki. Kar se pa tiče Italijanov v Avstriji sami, je samoumevno, da se mora z njimi pravično postopati. Toda konstatirati se mora, da se z njimi ne postopa le samo pravično, marveč, če se ozremo na Istro, se jim daje več pravic, kar bi jim šlo po številu in gospodarski moči. Jugoslavlani niti najmanj ne želijo, da bi se krivično postopalo z Italijani, žele pa zase, da bi se z njimi istotako postopalo kakor z Italijani.

Okolica Trsta in Gorice je slovenska in čisto naraven razvoj je, da so Slovenci, ne da bi jim vlada šla na roko, v zadnjih letih zelo napredovali. In tako bo šlo tudi dalje naprej in gotovo ni nobene nevarnosti za Avstrijo, če je ob Adriji močno, Avstriji prijazno in vdano jugoslovanstvo.

Trditve o jugoslov. iredenti so prazne besede. Nemci so veliko bolj pangermanistični, kot Jugoslavlani panslavistični. Toda zavoljo prijateljstva z Nemčijo smejo Nemci storiti vse, kar hočejo. Fraza, da se mora Trst ohraniti za Nemce, je tudi plod pangermanistične politike. Dokler so v Avstriji in z Avstrijo, pripada Trst tudi njim, drugače pa ne.

Italijanski listi o govorih naših delegatov.

Italijanski državni poslanec Torre objavlja v milanskem »Corriere della sera« članek o govorih v avstrijski delegaciji glede razmerja med Avstrijo in Italijo. Govor dr. Korošca komentira italijanski list ob tej priliki sledeče:

»Neki hrvatski poslanec je rekel, da Italija bolj potrebuje Avstrije, nego Avstrija Italijo. Hrvatski poslanec ima čudne nazore o potrebah Avstrije in naše dežele. On se ni nikdar vprašal, kaj bi mogla storiti Avstrija v letu balkanske vojne, da ni bilo zaveznic Italije. Ni mislil na to, kaj bi bilo z Albanijo, da je Italija mislila le nase in ne tudi na svojo zaveznico in da se je sporazumela z Bulgarijo, Srbijo in Grško! Dosti bi bilo, da je rešila Valono in da si je zagotovila kako drugo točko. V tem slučaju bi se bil mogel balkanski problem rešiti vse drugače. Hrvatski poslanec je rekel, da ima Italija potrebo Avstrije zaradi Sredozemskega morja. Ni pa povedal neke druge resnice, da vlada nezaupanje napram Italiji le vsled njene zveze s srednjeevropskima cesarstvi. Mednarodne odnose je treba motriti od vseh strani; da je hrvatski poslanec to storil, bi bil uvidel vse pogreške svojih trditve.«

Z govorom dr. Korošca pa polemizira tudi »Corriere d'Italia«. Izvaja nekako tako: Avstrija Italije ravnotako potrebuje kot Italija Avstrije. Če bi hoteli biti tako zlobni, kakor dr. Korošec, bi lahko njegov argument obrnili in dejali, da Avstrija Italije bolj potrebuje, kot Italija Avstrije. A tega nečemo. Če se dr. Korošec pritožuje, da hočejo Madjari Hrvaško pomadjariti in to označuje za nevarno monarhijo, pa je težnja, »poslovantiti italijansko Primorje« monarhiji ravnotako nevarna. Glede italijanske iredente, s katero dr. Korošec hoče »strašiti«, v vsak »človek zdrave pameti«, da je danes Avstriji »slovanstvo velikobolj« nevarno, kakor italijanstvo. —

Toliko danes v informacijo. Kakor je videti, sta govora naših delegatov zbudila v laški javnosti veliko pozornost. Meritorično pa se bomo s Torrejevimi izvajanjmi še pečali.

Avstrijska delegacija.

Armadne zadeve in demonstracije v Italiji.

V armadnem odseku je vojni minister vitez pl. K r o b a t i n odgovarjal na vprašanja delegatov in se potem pečal

LISTEK.

Josip Vandot:
Razor.
Slika iz davnih dni.
(Dalje.)

Tako je mislil Borut, ko je poslušal svečenika. In svečenik je jel pripovedovati o samem sebi. Nekeč, pred davnimi leti je bil starešina rodu Slovencev, ki biva tam v zeleni ravnini ob bistri Soči. Bojeval se je proti železnim vojakom, ki so hrumele iz daljnega italijanskega sveta. Dolgo se je branil uspešno; a izdal ga je Sloven, izdajica lastnega rodu. Kosobrin mu je bilo ime. In izdajica je vodil sovražnike po skrivnih potih, da so obkolili kroginkrog nič hudega sluteče Slovence. V črni noči so jih napadli sovražniki. Pač so se postavili v obupni bran; a ginili drug za drugim. Kakor lev se je branil Razor. Le še deset zvestih tovarišev se je branilo okrog njega. Tedaj pa je prišvistela puščica in se je zapičila v njegovi prsi. Padel je na krvava tla, za njim pa so popadali še ostali Slovenci. Ranjenega so ga prinesli daleč od doma v šumni Rim. Tam je okrevljal, in prodali so ga rimskemu mogotcu za sužnja. Oj, tako hudo mu je

bilo, in srce mu je skoro počilo v silni bolesti, ko je mislil na svoj dom. A tolažil ga je tuj mož, ki je prihajal vsak dan v hišo njegovega gospodarja. O Kristu mu je pravil in o njegovih nauk. O čudežih, ki jih je delal Gospod na zemlji; o večnem življenju, ki ga je deležen človek po svetem, bogaboječem zemskem življenju. Padale so mu te besede v srce in so ga tolažile, da je prenašal mirno in zadovoljno sužnje življenje. In potem ga je krstil učenik. Gospodar pa, ki je tudi spoznaval edino pravega Boga, mu je podaril svobodo. Prišel je tedaj Razor med rimske kristjane. Vedno bolj se je navduševal za svojega Gospoda; poglavar cerkve ga je posvetil zato v mašnika. Poslal ga je nato na sever k Slovenom, da tam širi luč prave vere. Pač jih je krstil že mnogo. Voljno so ga poslušali Slovenci kraj Soče. A tam v Gorotanu so ga preganjali in mu žugali s smrtjo. Na spomlad je bil tam. Zaman je govoril navdušene besede. Slovenci so se obrnili proti njemu in so ga pregnali. Prišel je sem v gorsko samotno, da se odpočije od silnega napora in se z molitvijo pripravi na novo popotovanje.

Tako je pravil svečenik Razor. Borut pa ga je poslušal radovedno in ni obrnil očesa z njegovega obraza. Mili starčkov glas mu je segal v dušo. Še

bolj se mu je zasmilil, če je pomislil, koliko hudega je že prestal ubogi mož. A vendar še ne odneha, četudi mu groze s smrtjo. Kdo mu daje moč, ki ga ne zapusti nikdar? Mogoče oni veliki Bog, ki ga uči po širnem slovenskem svetu? Mogoče stanuje v nebesih resnično samo en Bog in so bogovi Slovencev res samo prazne sence?

»Oj, častiti Razor, je dejal, ko je ponehal svečenik, da se oddahne, povejte mi, kaj stori vaš Bog z onimi ljudmi, ki ga nočejo poznati?«

In odvrnil je starček: »Na sodbo jih pokličite. In gorje bo onemu, kdor se mu ustavlja vedoma in trdovratno. Kajti Bog je oster sodnik.«

»In kaj se zgodi z menoj, ako umrjem zdaj?« je vprašal mladec in se je nasmejal poredno. Starček mu ni odgovoril takoj. Gledal mu je resno v obraz in je molčal. Kar nenkrat se je nasmehljal dobrotno in veselo.

»Borut, ne boš umrl v nevednosti,« je odvrnil. »Kajti na obrazu ti berem, da te pokliče kmalu Gospod v svoje vrste. Srce se ti odpre in vanj stopi milost božja. In potem boš srečen, Borut, srečen vse življenje in po smrti. Verjemi mi, da se dogodi vse po moji besedi.«

»Ne verjamem,« je dejal mladec odločno. »Sveti so meni domači bogovi

— bogovi mojih roditeljev. Vodili so nas v slavne boje; čuvali so nas in so nas ljubili. Ne izdam jih — nikoli jih ne izdam! Če je vaš Bog močnejši, no, naj mi pokaže! In potem bom veroval vanj. — Ne izdam svojih pradednih bogov, bogov svojih očetov.«

Svečenik ga je poslušal mirno. Ko je Borut utihnil, je dvignil roko. »Mladec si, pa ne veš, da izdavaš Boga. Pazi, Borut, da ti še pred časom ne pokaže Bog, da je resnično on močnejši nego slovenski bogovi, ki so prazna senca. Pazi, Borut, in ne izzivaj božje srda! — Smiluj se te Kriste in te privedi na pravo pot!«

Solnce se je že skrilo za sive snežnike. Svečenik Razor je pomignil Borutu, naj mu sledi. Borut je šel za njim in je stopil v njegovo bivališče, ki je bilo samo visoka votlina, postлана s suhim listjem.

»Glej, to je moj dom,« je izpregovoril svečenik. »Tu se pripravljam za novo popotovanje. Zdelo se mi je pred nekaj dnevi, da mi je Bog po rožni meglici pokazal pot, kamor naj krenem. A zdaj sem našel tebe, Borut, in sem izvedel za nesrečo, ki jo mora trpeti tvoj oče zaradi mene. In zdaj vem kam moram iti.«

Borut je zamahnil z roko, ko je slišal te besede. Dasi bi bil moral sovra-

z monarhiji sovražnimi demonstracijami v Italiji ter pripomnil, da spada to v referat zunanjega ministra. Prečita brzojavko došlo iz Benetk in naglašja, da so bila poročila listov večinoma pretirana.

Poročevalec Rossner se je pečal z notranje-političnimi zadevami in naglašja, da § 14. ne more nuditi solidnega temelja. Gledati moramo na to, da kmalu pridemo do trdnih tal parlamentarne postavitve.

Popoldne je govoril grof Berchtold o protiaustrijskih demonstracijah v Italiji in izjavil, da so se vsi potrebni koraki uvedli, da se pojasni, če so se žalili naši znaki in napadala naša zastopstva. Nekatere informacije so že došle, deloma se prihajajo. Poročilo, da se je v Benetkah sežgala avstrijska zastava, je po poročilu našega generalnega konzula neistinito. Demonstrirali so večinoma dijaki, večji obseg so imele demonstracije v Turinu, Milanu in v Benetkah. Stvar se bo gotovo zveznemu razmerju primerno prijateljsko uredila.

Del. Leuthner je kritikoval izvajanja voditelja fin. ministrstva.

Mastalka predlaga resolucijo, da naj zunanji minister italijansko vlado takoj obvesti o vtisu, ki so ga med avstrijskim prebivalstvom povzročili dogodki v Italiji in zahteva take odredbe, da se v bodoče take žalitve čustev zaveznikov preprečijo. O Mastalkovi resoluciji se bo pozneje razpravljalo.

Zadeve mornarice.

Poveljnik mornarice admiral Haus izvaja, da se pri nadomeščanju ladij tipa »Monarch« morajo ustvariti divizije štirih ladij, ker nima nobena večja pomorska država divizij treh vojnihi ladij. Glede na nove topove smo se odločili pri naših glavnih topovih za 35 cm kaliber, dasi imajo druge države že topove z 38 cm kalibrom. Nadomestne ladje »Spaun«-tipa bodo vozile 30 morskih milj in imele nalogo, da poizvedujejo in zasledujejo torpedovke, ki zdaj že lahko s torpedi na 8000 in 10.000 m napadajo. Torpedovke je mogoče zato le s hitrimi križaricami napadati. Novim šestim torpedovkam se bo dal izboljšani tip razreda »Tatra«, 13.000.000 se izda za arzenal v Pulju, za izpopolnitev letalne postaje in radio-postaje in za izpopolnitev pristanišča v Šibeniku.

Ostra obsodba zunanje politike v ogrski delegaciji.

Včeraj dopoldne je zboroval odsek za zunanje zadeve ogrske delegacije. Poročevalec Franc Nagy je hvalil politiko zunanjega ministra, pridružil se mu je tudi grof Julij Andrássy.

Del. Apponyi pravi, da je sicer on pristaš trozveze, ne more pa pritruditi mnenju, da bi ves narod stal za trozvezo. Polaga važnost na dobre razmere z Rumunijo, a to ne sme tako izgledati, kakor da bi mi za Rumunijo letali.

Po Apponyju govori princ Ljudevit Windischgraetz, ki ostro kritikuje politiko zunanjega ministra. V ekspoziciji ne vidi znakov, da bi bile naše akcije samozavezne in uspešne. Ne more se dvomiti, kako uničevalen uspeh je doseglo nerodno in nesmoterno postopanje organov naše zunanje politike. Rumunija je danes prva sila na Balkanu, naš vpliv na balkanske države se je pa zdatno znižal. Zunanji minister je popolnoma zamolčal gigantično akcijo, ki se zdaj podvzema na Balkanu in ki nima drugega namena,

žiti tega svečenika, zaradi katerega so bili pregnani iz domovine, je vendar čutil neko nagnjenje do njega. Smililo se mu je starček, če je pomislil, kaj ga čaka, ako stopi pred njegovega očeta. Zato ga je hotel odvrniti od tega in ga svariti. Zamahnil je z roko in je hotel govoriti.

A duhovnik se je samo nasmehnil. »Ne boj se, Borut,« je dejal mirno. »Ne, sedaj še ne stopim pred tvoje očeta. Še nekaj moram izvršiti. Potem pa pridem k Radegostu. In verjemi mi — potem mi ne stori žalega.«

Pomirile so Boruta te besede. Obrnil se je, da bi odšel, a Razor ga je povabil, da naj ga obišče kmalu, ker mu hoče povedati še mnogo, mnogo o edino pravem Bogu. Še nekaj časa, morda samo še dva dni, ostane tu v samotni, a potem odide, ker ga kliče Gospod drugam. Obljubil mu je Borut, pa je odšel.

Zamišljeno in počasi je spel po bellem produ proti domu. Premišljeval je svečnikove besede; o Bogu je premišljeval in o njegovi dobroti, ki mu jo je slikal Razor z živimi besedami. Kaj, če bi bilo res vse to? Če je res? Častiljiv je svečnik in laži ni v njegovih očeh... Dejal je, da je samo en Bog.

kakor obnoviti balkansko zvezo za to, da se razdeli monarhija. Proračun armade in mornarice nam slika, kako resen je položaj in nemogoče je prežeti, kako silno se dela pod pokroviteljstvom Rusije med balkanskimi narodi. Neki znanec v Sofiji, ki je dobro poučen, sodi, da so iz Peterburga za volitve in propagando 7 milijonov rubljev poslali. Nemogoče je, da zunanji minister s priljubljenimi sredstvi v sedanjih razmerah kaj doseže. Ves aparat naše zunanje službe funkcioniira po zastarelih in okornih pravilih in ne more tekmovali z drugimi aparati, ki so postavljeni na moderno podlago in v izberu sredstev niso izbirični. Zunanjega ministra zato tako ostro napada, ker ekspozice popolnoma prezira resnost položaja. Ali more morebiti monarhiji koristiti, če se skoraj ob vseh mejah javlja iredentistična stremiljenja, ali koristi monarhiji, če cele parlamentarne stranke odkrito iščejo zveze s sovražniki monarhije? Govornik očita organom zun. ministrstva v inozemstvu, da niso za svoj poklic sposobni. Izjave zunanjega ministra o Albaniji kažejo, da položaja ne pozna. Vsa diplomacija ve, da sedanja Albanija ni sposobna živeti, samo naš zunanji minister tega noče priznati. Ne more pritruditi politiki, ki dovede prej ali pozneje monarhijo do propada.

NEMCI IN ČEHI.

»Deutsche Nachrichten« poročajo, da so vse nemške stranke dr. Sylvestra obvestile, da pritrjujejo, da se skliče pravna konferenca. Čehi se še pogajajo. V delegacijskih krogih sodijo, da se bodo tako Nemci kakor Čehi in veleposelniki konference udeležili. Konferenca se najbrž konstituirala dne 25. t. m. na Dunaju.

BERCHTOLD KONFERIRAL Z AVAR-NOM.

Italijanski poslanik na dunajskem dvoru vojvoda Avarna se že dva dni nahaja v Budimpešti, kjer je z Berchtoldom konferiral, najbrž glede demonstracij v Italiji.

NAŠA VOJNA MORNARICA.

Tretji avstro-ogrski dreadnought »Princ Evgen« konča dfe 20. majnika svoje poizkusne vožnje, nato pa preizkusijo topove. Sredi junija se novi dreadnought pridruži poletni eskadri, ki bo tako-le sestavljena: Prvo težko divizijo, poveljnik kontreadmiral Löffler, tvorijo dreadnoughti »Viribus Unitis«, »Tegetthoff« in »Princ Evgen«. Drugo težko divizijo, poveljnik kontreadmiral Willenik, vojne ladje »Franc Ferdinand«, »Radecki« in »Zrinski«. Križaricam bo poveljeval kontreadmiral Seidenschacher. Eskadra bo tako močna, kakršne pri nas še ni bilo nikdar v službi. Vojne ladje imajo 279 topov, med njimi 48 topov s kalibrom 305 cm.

ZAKLJUČENA PREISKAVA O IZSELJENIŠKEM ŠKANDALU.

Krakovsko deželno sodišče je izvedlo preiskavo glede na Canadianski izseljeniški škandal. Senat najvišjemu sodnemu dvoru predlaga, da naj se končna preiskava proti v Galiciji aretiranim osumljencem vrši pred dunajskim deželnim sodiščem. Kompromitiranih je veliko parlamentarcev in visokih oseb, a te spise nameravajo izločiti.

FRANČOSKE VOLITVE. — ZMAGA BREZVERCEV IN SOCIALISTOV.

Nova zbornica bo glasom poročil o ožjih volitvah tako-le sestavljena: 182 združenih liberalcev in socialističnih

radikalcev, 101 združenih socialistov, 22 socialističnih republikanov, 31 levčarskih radikalcev, 35 demokratične levice, 77 zveze levice, 61 zmernih republikanov, 36 Action Libérale (katoliški moderne smeri), 27 rojalistov in bonapartistov in 12 divjakov. — Kakor se vidi, so zopet zmagali veri sovražni in indiferentni elementi.

NEZADOVOLJNOST SRBSKIH ČASTNIKOV.

V včerajšnji seji srbske skupščine sta mladoradikalec Drašković in narodnjak Ribarac interpellirala Pasića radi nezadovoljnosti v srbskem častniškem zboru.

BOJ EPIRCEV ZA NARODNO SVOBODO.

S Krfa se poroča: Zographos je ob pogajanjih z mednarodno kontrolno komisijo stavil sledeče glavne zahteve: Epirci dobe popolno samoupravo, h kateri se tudi Korica pritegne. Severni Epir dobi deželni zbor. V albansko zastavo se mora sprejeti tudi krščanski znak. Zastopniki komisije žele, da se pogajanja kmalu končajo.

TURŠKA MISIJA PRI RUSKEM CARJU.

Turška posebna misija, ki jo vodi turški notranji minister Talaat bej, je v Livadiji izročila ruskemu carju osem zabojev z dragocenimi turškimi starinami kot sultanov dar. Talaat bej bi rad, kakor »Rječ« poroča, dosegel, da bi se Rumunija ne vmešavala v vprašanje otokov.

VENISELOS NAMRAVA ODSTOPITI?

»Neue Freie Presse« poroča iz Aten, da namerava Veniselos odstopiti, ker je njegovo stališče glede na Epir vzbudilo več nasprotnikov, ki mu očitajo, da velesilam preveč odneha.

ZEDINJENE DRŽAVE IN MEHIKO. Bitka pri Tampicu.

V Veracruz se govori, da so vstasi zavzeli Tampico in da so imele Huertove čete velikanske izgube. V Puebli je sodrga šest Špancev do smrti mučila. V Juarez so došla poročila, da se bije pri Tampicu najstrašnejša bitka ob celi revoluciji. Več petrolejskih vrelcev in del mesta gori.

Huertovi vojaki dezertirajo.

V Veracruz iz Mehike došli begunci poročajo, da so se v glavnem mestu Angležih in Nemci pripravili za obrambo. Od 4000 mož močne Huertove armade pri Soeltillu je večina k vstašem prestopila.

Dnevne novice.

+ Shodi S. L. S. Iz Loškega potoka poročajo: V nedeljo je priredila pri nas »Kmečka zveza« lep političen shod, na katerem je korčal nje tajnik in deželni poslanec č. g. Karol Škulj. Govornik je obrazložil mnogobrojnemu občinstvu delo S. L. S. v deželnem zboru. Natančneje je razpravljal o novem šolskem zakonu ter o preporni točki, o dokladah. Pobil je trditve nasprotnikov. Zborovalci so izvajanjem poročevalca pazno sledili, jim pritrjevali ter obsojali liberalno politiko in hujskanje, s katerim ta stranka spremlja vsak naš korak v prid slovenskemu kmetu. Potoske liberalce je zastopal Krumpel iz Travnika. Pozvan k besedi se je hitro izmuznil pri vratih iz dvorane; to je naprednjak! — Zborovalci so koncem poročila enoglasno sprejeli sledeči resoluciji: a) Zborovalci, zbrani na političnem shodu »Slovenske kmečke zveze« v Loškem potoku dne 10. maja 1914 prosijo c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu, da bi preuredilo vozni red osebnih vlakov na progi Grosuplje — Kočevje, in sicer tako-le: Vpelje naj se še en osební vlak, ki bi dohajal od 8. do 9. ure na postajo Ortenek, oziroma Ribnica, ali pa naj se vpostavi nazaj prejšnji vozni red. Nadalje protestirajo, da so se odpravile takozvane »retourkarte« in se je tako cena vožnji zvišala, kar občutijo predvsem revnejši sloji. — b) Zborovalci »Slovenske kmečke zveze« na političnem shodu v Loškem potoku izrekajo deželnemu glavarju ter vsem poslancem S. L. S. v državnem in deželnem zboru za vztrajno delo neomajano zaupanje. Posebno se zahvaljujejo poslancu Škulju za njegovo neumorno delo in skrb za volilni okraj, zlasti za občino loško-potoško.

+ Afera 6. kompanije 17. pešpolka. Zadeva z odgovorom vojnega ministra na tozadevno vprašanje dr. Šusteršiča nikakor še ni rešena. Odgovor ministra ni nič drugega nego ponovitev poročila poveljstva 17. pešpolka. Značilno je, da je tudi v tem poročilu vendarle izrečena četudi zelo diskretna graja stotniku Nechan-skyju radi njegove prevelike strogosti, akoravno je graja zabeležena radi lepšega s po-

hvalo radi »dobrega namena«. Sedaj bo predvsem govorilo vojaško nadsodišče. Afera nikakor ni zaključena.

+ Častna meščana mesta Radoljice. Mestni zastop radoljiški je v slavnostni seji dne 11. maja imenoval za častna meščana ekselencio železniškega ministra barona Forstera ter drž. in dež. poslanca viteza Pogačnika radi velikih zaslug pri zgradbi radoljiškega kolodvora.

+ Iz seje deželnega odbora kranjskega, dne 11. maja 1914. Provizornim asistentom na deželnem kmetijskem preizkuševališču v Ljubljani se imenuje inž. chem. Anton Turk. — Zastopnikom deželnega odbora v zdravstvenem zastopu Cerklje pri Kranju se imenuje Jožef Kristanc v Srednji vasi. — Dovoli se deželni prispevek za most čez Kulpo pri Kužlju. — Cestnemu odboru v Ribnici se dovoli najetje posojila pri deželni banki. — Deželni komisiji za agrarne operacije se dovoli deželni prispevek za izboljšanje pašnikov v krajih: Zagodac, Žurže, Novi log, Predgrad, Stari log, Papeži, Belica, Vrbovec, Stari breg, Onek—Mačkova vas, Hinterberg, Catež pri Krškem. — Sklene se predloga na deželni zbor o izpremembi zakona o odkupu bira. — Zastopnikom deželnega odbora v vojaški pregledovalni komisiji se imenuje deželni poslanec in namestnik deželnega odbornika Karol Dermastia. — Prevzamejo se slike umrlega Karola Karingerja za deželni muzej. — Sklene se dopis na deželno vlado v zadevi utrakovizacije ljubljanske realke.

+ Notranjska državnozborska volitev. V soboto je »Narod« priobčil o bližnji nadomestni državnozborski volitvi o razpoloženju v Cerknici: »V našem okraju pozdravlja vse z zadovoljstvom neodvisnega kandidata gospoda postojnskega župana Josipa Lavrenčiča. Vse pravi: Vendar imamo enkrat zopet kandidata, ki je Notranjec in pozna razmere in potrebe okraja. In ker je neodvisni kandidat g. Lavrenčič tak, zato ga bomo volili vsi, ki mislimo s svojo glavo.« — Kakor smo informirani, g. dr. Lovro Pogačnik v Cerknici na dan volitve res ne bo dobil nobenega glasu. Naši volilci v Cerknici bodo ostali doma, liberalni cerkniški volilci bodo pa g. postojnskega župana lahko dali glasove in s tem dokazali, da mislijo s svojo glavo, kajti — Cerknica je v volilnem okraju državnega poslanca Gostinčarja in pri prihodnji nadomestni državnozborski volitvi prav nič v poštev ne pride. Kadar g. Dolfe Ribnikar v Ljubljani piše za liberalne liste o »volilnem razpoloženju na deželi«, naj se vsaj toliko potrudijo, da ne bo dotal svojih dopisov iz krajev, ki ne spadajo niti v volilni okraj.

+ Jugoslovanske pesmi pri Italijanih. Dodatno k svojemu sobotnemu podlistku gornjega naslova pojasnjujemo, da je g. Ivan Kušar (ne »Kusar«, kakor se je dosledno in pomotoma pisalo), rodem dalmatinski očan in mojster italijanskega jezika. Mož si je pridobil zasluge s tem, da je prvi začel prevajati našo poezijo na italijanski jezik. Sedaj je že nekaj let šef oddelka za oglase pri »Edinosti« v Trstu.

+ Upi tržaških Lahov. V »Piccolo-vem« poročilo o nedeljskem italijanskem shodu v Politeama Rossetti v Trstu nas zanima govor znanega časnika Maria Alberti. Mož je med drugim dokazoval, da avstrijska vlada že od leta 1866. stremi za poslovanjem Primorja. (Smešna trditve!) Zadržanje dogodke — na Revoltelli in 1. maja (kakor bi jih bili povzročili Hrvatje in Slovenci!) pa pripisuje Alberti najnovejšim namenom avstrijske vlade. To razlaga tak: Avstrija je že vso zadnjo dobo tekmovala z Italijo za vpliv v Albaniji. To prizadevanje je postalo akutno, odkar je Albanija postala samostojna država. Obe državi širita oziroma skušata razširiti svoj vpliv v gospodarskim, trgovskimi in pomorskimi podjetji ter šolami. Italiji gre stvar izredno dobro izpod rok, tem bolje, ker tudi Avstrija s svojimi prizadevanji indirektno podpira ne svoj, marveč italijanski vpliv. Avstrijska prizadevanja v Albaniji gredo namreč nujno preko Trsta in potom tržaških gospodarskih, trgovskih in pomorskih sil in te sile so pač — italijanske. Tudi šole snuje Avstrija v Albaniji italijanske. Albanci stoje torej tudi s te strani pod italijanskim vplivom. Temu bi sedaj avstrijska vlada rada odpogla s tem, da bi Trst in Primorje poslovanila in potem delala od tu v Albaniji za svoj ne pa za italijanski vpliv. Pato ni edin namen poslovanjevalne avstrijske politike v Primorju. Gre namreč tudi za to, da bi se paralizirala privlačnost nove Velike Srbije na Jugoslovane in pozornost slednjih obrnila drugam. V to svrhu potrebuje vlada razplamenitev rasnega boja med Jugoslavlani in Italijani do najvišje mere. Italijani, ki smo sredi boja, pa moramo razločevati med avstrijskimi Jugoslavlani in sr-

bi v kraljevini. Slednji so svobodni, kulturni in civilni narod, Slovenci so pa narod brez minulosti, brez sedanjosti in brez bodočnosti! In Srbi so — tako je Alberti zatrjeval — priznali, da jim dogodki v Trstu nič mar niso; in ako se tudi med njimi tu in tam najde kak vročerkovec, ki je protitalijanskega mišljenja, je to le sad gotovih zunanjih agitatorjev. Ko se torej Italijani v Trstu in ostalem Primorju ter v Dalmaciji z vsem mogočim ognjem borimo proti Slovincem in Hrvatom, se nikakor ne borimo proti vsemu Slovanstvu, najmanj pa proti Srbstvu. To treba pomniti. Zavedati se moramo pa tudi, da se ne borimo za italijanstvo teh pokrajin samo kot Tržačani, marveč kot Italijani, kot narod. Zato bodi ta shod opomin vsem Italijanom, da nam prihite na pomoč, kakor tudi tukajšnji Slovani dobivajo pomoč od svojih soplemenjakov. (Katerih? Saj je znano, da se Rusi prav nič ne zmenijo za katoliške Slovence in Hrvate, o Srbih v kraljevini je pa Alberti sam rekel, da se istotako ne brigajo za Trst.) Sedaj bi naše Italijane vprašali to-le: Kaj pa mešate Srbijo in Srbe v tržaško vprašanje? V kakšnem pomenu pa je važno za Italijane, ako Srbi, kakor pravi Alberti, izjavljajo, da jim Trst nič mar ne gre? Razmere v Trstu se pač tičejo samo Slovencev in Italijanov in pa avstrijske vlade — kaj naj bi imeli Srbi tu opraviti, ne vemo. Ali se Italijani morda čemu nadajajo? Potem bi imela avstrijska vlada pač še toliko večji vzrok biti pozorna nanje in skrbeti, da ne zrastejo do neba. Kar se tiče nesramnosti, ki jih je Alberti izrekel na račun slovenskega naroda, ki se zlasti z avstrijskim italijanstvom lahko na vsakem polju kosa in ga zlasti z ozirom na izobrazbo širokih ljudskih mas visoko prekaša — ne bomo izgubljali besed. Časnikar s tako omejenim obzorjem se sam obsoja.

+ Slika šolskih razmer na Koroškem. Dopisnik »Mira« piše o šolskih razmerah v St. Janžu, čisto slovenski občini, sledeče: »St. Janž. Kaj bo z našo šolo? tako povprašujemo. Ali je to podoba šole? Kako je pri nas zanemarjena! Učitelj noče govoriti s slovenskimi otroci slovenski, slovenske učne ure je opustil, nima veselja do poučevanja, pa tudi nima izkušnje iz slovenščine. Otroci ne bodo znali ne brati, ne pisati, ne nemški, ne slovenski, če bo šlo tako naprej. Poleg tega pa toliko počitnice, k temu je prišel še učiteljev dopust. Šola, ki ima otrok komaj za en razred, smo morali prezidati v dvorazredno, kar nam napravljajo mnogo stroškov. Uspeha pa ne vidimo nobenega. Zatorej prosimo in zahtevamo od novega krajevnega šolskega sveta in občinskega odbora, ki mora vzdrževati šolo, naj se potegne še enkrat in uporabi vsa sredstva, da se upelje v šoli slovenski učni jezik in da protestira energično proti nastavljanju učitelja brez izkušnje iz slovenščine; naj bi šle pritožbe tudi do najvišje instance. Če merodajni krogi v Celovcu nočejo, da bi se otroci v šoli kaj naučili, skrbite za nas vsaj vi, do katerih imamo mi zaupanje, in iz srca bomo vam hvaležni. Če moramo šole zidati in vzdrževati, hočemo, da se bodo otroci tudi kaj naučili.« To je kulturna slika, vzeta iz okvirja c. kr. deželne vlade na Koroškem.

+ Regnikolsko vprašanje v Trstu. »Jadranska Korespondenca« je dobila od podučene strani sledeče informacije: Neki italijanski listi v kraljevini so poročali, da je namestništevni svetovalec v Trstu pri izdajanju dovoljenja za premeštev tržaške čistilnice riža stavil med drugimi, notranje uredbe in delavni red zadevajajoči pogoji, tudi pogoji, da mora tovarna sprejemati v delo samo avstro-ogrske delavce. Višja oblast pa je tozadevni pogoj razveljavila na intervencijo italijanske vlade. Ta vest odgovarja resnici v toliko, da je namestništevni svetovalec res stavil omenjeni pogoji, proti kateremu pa je vložilo ravnateljstvo podjetja rekurz. — Ta rekurz pa do danes še ni rešen. Vesti italijanskih listov v kraljevini, ki so bile brezdomno lancirane iz Trsta, imajo torej namen vplivati na Italijanom ugodno rešitev.

+ C. kr. vlada za »Učiteljsko tiskarno«. Pred nami je okrožnica, ki je pod njo podpisana c. kr. voditelj okrajnega glavarstva v Kamniku. Dan je zapisan 8. marec 1914. V nji se razlaga županom, kako naj se izpolnjujejo živinski potni listi. Zadnji stavek te okrožnice se glasi: »Ogledni listi, ki določajo v zalogi »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.« Ze sama na sebi je reklama c. kr. okrajnega glavarstva, ali sploh kakega vladnega organa za tako zasebno podjetje nepravilna. O tem ne more biti nobenega dvoma. Toda nam, ko pišemo te vrste, ne gre za to, da bi se s stališča svobodne konkurence kritikovali na-

vedeno ali temu enako postopanje, marveč za vse drugo. »Učiteljska tiskarna« ni pri nas samo zasebno obrtno in trgovsko podjetje, marveč ima v svojem izvoru in v vsem svojem delovanju izrazito strankarsko politično smer, kateri služi z vsemi sredstvi, kar jih premore. In ta sredstva niso vedno poštena in dostojna, pač pa brutalno surova, lažnjiva in grda. Ugaslo »Jutro« in sedanji »Dan«, »Učiteljski tovariš« in »Johanna«, — vse to in še mnogo več je znano vsi naši javnosti, in brez dvojbe tudi kamniškemu okrajnemu glavarstvu. Mi ne zahtevamo od vlade drugega, nego izvrševanje zakonov, in zato nam ne pride niti na misel, naj bi vlada »Učiteljski tiskarni« zabranjevala po naših zakonih dovoljen sloboden razvoj in slobodno delovanje. Ne iščemo vlade v svojem političnem boju nikjer za pomočnico, najmanj pa proti »Učiteljski tiskarni«. Te vrste pišemo edino zato, da protestiramo z vso odločnostjo, da bi se za »Učiteljsko tiskarno« delala vladna reklama, da bi to politično tako izrazito in kulturno tako nedostojne stvari proizvajajoče podjetje svoje početje moglo pred svetom zakrivati z uradnimi reklamami, z vladnim pečatom. To ne gre in če se je zgodilo enkrat, se nikdar več zgoditi ne sme. Naši župani odklanjajo take reklame, pa ne samo oni, nego vse naše ljudstvo, ki stoji za njimi. Ne zdi se nam potrebno, da bi iz te reči sedaj delali kake afere, ker zatrdno pričakujemo, da naše besede ne bodo zastoj.

— Slov. kat. akad. tehn. društvo »Danica« na Dunaju otvori v sredo, 13. t. m., ob 6. uri zvečer slovesno svoje nove društvene prostore v IX. okr., Liechtensteingasse 95. Gostje dobrodošli!

— »Hrvatska Narodna Straža« je imela v nedeljo skupščino v Zagrebu. »Hrvatska Narodna Straža« ima 24 podružnic in podpira 16 šol. Imetje je koncem poslovnega leta »Hrvatske Narodne Straže« imela 134.573 K, tekoma je imela dohodkov 85.054 K, izdatkov 57.521 K. »Narodni praznik« je dal društvu 44.032 K.

Liberalna skrb za reveže. V občini Dole pri Idriji biva delavska družina And. Vidmarja. Mož je priden delavec, ki z lastnim zaslužkom preživlja družino. Tamonjki posestniki so veseli, da jim sploh kak delavec, ki hoče opravljati kmetijske dela, ostane v občini. Toda modri liberalni občinski odbor je drugačnega mnenja in je meni nič tebi nič sklenil, da ima Andrej Vidmar zapustiti občino do 1. majnika. Ker mož tega ni storil, se mu je iznova ukazalo, da ima v osmih dneh iti iz občine. V fermanu župana viteza pl. Premsteina ml. pa je tudi določilo, da sme Vidmar tudi še nadalje v občini Dole delati, le stanovati mora izven občine. Iz tega se razvidi, da hoče ljudomili občinski odbor ubogega delavca vreči iz občine samo zaradi tega, da bi ne dobil domovinske pravice, ker bo že kmalu deset let, kar biva v tej občini. Opozarjamo g. okrajnega glavarja na to protizakonito nasilstvo občinskega odbora občine Dole pri Idriji.

— Imenovanja oziroma premeščenja na južni železnici. Josip Mohorko, revident v Zidanem mostu, je imenovan za postajnega načelnika v Ponikvah. Prestavljeni so: nadrevident in postajni načelnik v Brežicah Karl Orossy kot postajni načelnik v Wildon; Jurij Zugič, revident in postajni načelnik v Laškem trgu kot postajni načelnik v Brežice; Jožef Taschek, revident in postajni načelnik, v Laški trg; Fran Gornik, revident in postajni načelnik v Prestranku, kot revident v Rakek; revident Jakob Prek iz Hrastnika v Liti; adjunkt Anton Nejedly iz Liti je v Hrastnik; asistent Andrej Černič z Rakeka v Trst; prov. asistent Friderik Punčuh iz Sp. Dravograda v Zidanem most; prov. asistent Franc Zekar iz Marenberga v Bruck na Muri; urad. aspirant Štefan Jarc iz Sežane v Rače.

— V Dolju pri Planini so bile dne 29. februarja 1913 občinske volitve. Ugovor, kateri je bil vložen proti volitvi, je bil zavržen. Dne 8. t. m. so bili izvoljeni: za župana Jožef Gračnar, posestnik v Ravnem; za svetovalec pa: Anton Hrastnik, Anton Terzan in Jožef Zalokar. Sami naši moške.

— Sedmina po umrlem dekanu gospodu Janezu Nagode bo v četrtek, dne 14. maja t. l., ob 10. uri dopoldne v župni cerkvi v Trebnjem.

— Pravda za zapuščeno nadvojvode Ernsta. Sodišče je odbilo zahtevo, naj se Klotilda pl. Simić prizna kot zakonska hči nadvojvode Ernsta in baronice Wallburg. Ta skrivnostna zadeva je tako zopet za nekaj časa spravljena s sveta. Priče, ki bi mogla vso zadevo najbolje pojasniti, že davno ni več na svetu — takratni ljubljanski vojaški kurat Zamejca, brat pokojnega kanoni-

ka, je že davno mrtev. Mnogo se je govorilo o tem, da je poroka vpisana v vojaške matrike. Trdijo pa, da je nekdo ob nenavzočnosti vojaškega kurata Zamejca vzel vojaške matrike, iz njih iztrgal nekaj strani in nato vpisal vanje poroko ter podpisal kurata Zamejca. Kmalu nato so našli kurata Zamejca v nekem tržaškem kanalu v morju mrtvega. Strokovnjaki so pa izjavili, da je pisava v vojaškim matrikah slabo ponarejena, ponarejevalec niti Zamejca ni pravilno podpisal, ker ga je podpisal tako, kot so ga pač izgovarjali Nemci — Samejce.

— Skupen izlet uradništva jugoslovanskih denarnih zavodov iz Hrvatske, Štajerske in Kranjske v Krško, kot nekaj mejnik omenjenih dežel, v nedeljo dne 10. t. m. je uspel v popolno zadovoljnost vseh izletnikov. Izletnike iz Hrvatske je sprejel in prisrčno pozdravil na kolodvoru župan krški, gospod dr. Janko Hočevan, z množico odličnih Krčanov. Ko so dospeli še člani celjske krajevne skupine in oni ljubljanske, je spremila 140 izletnikov v mesto godba. Pri skupnem obedu v hotelu »Žener« je navzoče še enkrat v toplih besedah pozdravil g. župan, kateremu se je na ljubeznivem in nadvse prisrčnem sprejemu gostoljubnih Krčanov zahvalil predsednik hrvatskega društva g. Bičenič, za njim g. podpredsednik dr. Kraljič. Izletnike je počastil s svojo navzočnostjo in jih pozdravil okr. glavar, blagorodni gospod Mathias, in v imenu narodnih društev g. nadučitelj Rozman. V vznemirjenih besedah je govoril predsednik ljubljanske krajevne skupine g. Pretnar in navduševal k vztrajnosti in v bodoče, za tem je g. Orehek gorko pozdravil častno zastopane brate onkraj Sotle in napiljal kolegijam bratskega društva, katere je med drugimi pozdravil v imenu krških fantov g. Auman. Izletniki so se ob tej priliki spomnili revnih istrskih otrok in zbrali za njih šolo 60 K. Ker je ves čas nagajal dež, ki pa izletnikom ni kratil veselega razpoloženja, je odpadel nameravani skupni izlet v Rajhenburg in se je izletniška družba do odhoda mudila med gostoljubnimi Krčani. Vsi izletniki pa so se vračali domov z veselo zavestjo, da se interesira za njih organizacijo širša javnost, pripoznavajoč ji nje delo, velikega gospodarsko kulturnega pomena.

— Sv. Duh pri Bohinjskem jezeru. Letovišče pri Sv. Duhu se je otvorilo 5. t. m. Dne 6. maja je napravilo majnikov izlet 15 celovških gg. bogoslovcev s svojim profesorjem g. dr. Ehrlichom. Prišli so nenapovedani in v slabem vremenu. Bili so pa vendar veseli in dobre volje, se vozili po jezeru, občudovali lepo lego duhovskega zavetišča in se po litanijah v prijazni cerkvi zadovoljni vrnili, pomudivši se še nekoliko na Boh. Bistrici, v sosednji, bratski Korotan. — Zelenje je letos tu nenavadno živo; jako dobro dene očesu menjava svetlo-zelene bukke in macesna s temnozeleno smreko in jelko. Cvetlica šmarnica je zdaj kar nasuta in na novih gredicah se je letos nasejalo in nasadilo mnogo več cvetic od prejšnjih let. — Onstran jezera se od jutra do mraka oglašajo mnogovrstni živinski zvončki in vmes se čuje pastirsko petje in ukanje. Prav v bližini stavbe se skušata v petju drozeg in kos, za hrbtom g. gozdu in iz Vogarja se oglašja kukavica. Pred nosom na veji ponavlja šinkovec celi dan svoj gričev. Pod nogami skaklja živahna bela penica in v grmu drobi njena črna sestra lepo svojo vižo; tudi gruljenje divjega goloba sliši zjutraj in zvečer. Sprehodi so tu lepši kakor si jih misliti moreš; setaš lahko po hladnem ali na solnčnem kfraju. Tudi v deževju Ti ne bo dolgčas; sedeč na verandi občuduješ bobnenje 4—6 slapov na nasprotnem Vogarju, ki se objavi ob deževju. Do pošte pri Sv. Janezu imaš pičlih 20 minut, ki prihaja od 15. junija dvakrat na dan, pa tudi zdaj že zjutraj ob 9. uri dobiš liste, da izveš novice. Do hotela Slov. plan. društva, »Zlatorog«, je pol ure, odkoder zreš v mogočni slap Savice. V mescu juliju in avgustu, tudi že preje, se koplješ v jezeru, ki ima 16—18° toplote. Z ladjo, katere so vedno na razpolago, pa tudi lahko veslaš na levo stran jezera in vzameš solnčno kopel. Če potrebuješ počitka, pridi, utrdiš si popolnoma svoje živce, kajti tu vlada nebeski mir.

— Vabilo na občni zbor zadružne bolniške blagajne na Bledu, kateri se vrši dne 17. maja 1914, v nedeljo popoldne ob 2. uri, v hotelu »Triglav« na Bledu. Dnevni red: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo o delovanju. 3. Poročilo o računu za leto 1913. 4. Razni nasveti.

— Hrvaška opera je te dni z velikim uspehom gostovala v Sarajevu.

— Lekarniški štrajk v Zagrebu se je končal že 10. t. m. Stavkujoči farmacevti so zopet nastopili službo in se začeli z lekarnarji pogajati. Nekaj lekarnarjev je že sprejelo zahteve farmacevtov.

— Utopljenka. V Savi pri Dolu so našli utopljenko v soboto, 9. maja. Truplo je moralo biti v vodi že več časa. Ženska je pri 40. letih; tu čisto neznana. Nesreča

ali zločin, kdo ve? Pokopana je na pokopališču v Dolu.

— Obsojeni radi tramvajske nesreče. Pred zagrebskim sodiščem so bili te dni obsojeni štirje tramvajski uslužbenci vsak na dva oziroma en mesec zapora, ki se lahko izpremeni v globo, ker so svoj čas zakrivali, da je bil do smrti povozen krčmar Balun. Vrhtega imajo pokojnikov vдови plačati 400 kron pogrebnih stroškov.

Štajerske novice.

š Novice iz Ptuja in okolice. Prilaborih, ki so se vršili zadnji četrtek, petek in soboto v našem mestu, je bilo potrjenih v četrtek od 141 nabornikov 44, v petek od 150 nabornikov 41 in v soboto od 148 nabornikov 36. Nabori trajajo dalje do 14. maja. — Priptujskem okrajnem glavarstvu uraduje neki nemškutarski uradnik, ki ima posebno veselje do tega, da prestavlja slovenska krstna imena v blaženo nemščino. Svetovalci bi temu nemškutarskemu petelinu, naj čas uradovanja porabi raje za kaj pometnejšega, ker si s tem prihrani precej nepotrebnega dela. — Na ptujski obrtno-nadaljevalni šoli se je, kakor smo že poročali, zaključilo šolsko leto minule nedelje. Ta zavod je obiskovalo v minulem letu 197 učencev, in sicer 28 Nemcev, 103 Slovinci in 22 Hrvatov. — Stekel pes je te dni ugriznil nekega pekovskega učenca iz Fürtnerjeve pekarije. Učenca so spravili v Pasteurjev zavod na Dunaju. — Vandalizem. Ob cesti proti turniški graščini pri Ptujju je te dni neki zlikovec porezal veliko število sadnega drevja, katerega je nasadil ob cesti okrajni zastop. To se je v tej okolici zgodilo že večkrat. — Tatvina. Na otoku Drave pri Sv. Martinu pri Ptujju je bilo te dni ukradenih grofu Herbersteinu 13.000 vrbovih šib. Osumljenih tatvin je več oseb, katere so zaprli. — Utopljenka. Pri Sv. Marku niže Ptujja so potegnili iz Drave truplo neznanega moškega utopljenca. Pri Sv. Marjeti so istotako potegnili iz Drave mrtvo moško truplo. Identitete utopljenecv še niso dognali.

š Afera Wastian. »Montags-Ztg.« poroča, da postajajo na mariborskem magistratu nevoljni, ker zadeva Wastian ne pride do konca. Vse delo sloni na ramenih župana dr. Schmidererja, ki letos niti na dopust ne bo mogel, kajti Wastian je edini podžupan, toda ne uraduje, dokler afera ni razjasnjena.

š Otrok utonil. V Kazazah pri Celju je v potoku utonila sedemletna hčerka zakonskih Alojzija in Marije Brečko.

š Zrakoplovec je hotel postati. Iz Ormoža se poroča sledeča zgodba: K tukajšnjim naborom je prišel tudi neki fant, ki je po vsej sili hotel, da bi ga sprejeli k vojakom in da bi bil pridelen zrakoplovnomu oddelku. V svrhu zadnjega je prinesel seboj lep model zrakoplova Zepelinovega tipa, na katerem je, kakor je pripovedoval, delal tri leta v svojem prostem času. Fant pa ni bil potrjen in je vsled tega močno užaljen pustil izdelek v Skorčičevi gostilni, kjer si ga lahko vsakdo ogleda.

š Regulacija Pesnice. Komisija za regulacijo Pesnice se mudi te dni v St. Lenartu v Slov. goricah, da izdela potrebna predpela v svrhu regulacije.

š Stekel pes. Od Sv. Marjete v Slov. goricah poročajo: Sem se je priklatil od nekega stekel pes, ki je ugriznil šest oseb med njimi tudi gostilničarko Tobias. Tudi v St. Lenartu pri Veliki Nedelji je ta pes ugriznil neko posestnico. Psa se je orožnikom posrečilo usmrtiti. Ugrizene osebe so spravili v Pasteurjev zavod na Dunaju.

š Cvetlični dan v korist »Schulvereina« so minulo soboto priredili celjski Nemci. Kakor se sliši, cvetlični dan ni nič kaj posebno dobro izpadel in je vsota za prodane cvetlice precej majhna.

š Za župana je bil izvoljen v Slovenski Bistrici mesto odstopivšega župana Stigerja dr. Maks Murmayr.

š Roparski napad. Blizu Slovenske Bistrice je te dni neznan zlikovec napadel uradnika posojilnice J. Valanda ter mu oropal kolo. Zlikovca še niso prijeli.

š Nov nemški zdravnik dr. Adolf Faltar se je naselil v Ljutomeru.

š Požigalca. Zaprli so v Strugi pri Stopni posestnika Antona Lepeja, kateri je osumljen, da je sam zažgal domovje, da bi prišel do zavarovalnine. — V Celnici so zaprli kočarico Uršo Dvoršak, ki je osumljena, da je v bližini Slovenske Bistrice zažgala svojo hišo, da bi prišla do precej visoke zavarovalnine.

š Samoumor. Na Spodnji Hudinji pri Celju se je zastrupila posestnica Marija Prosenjak. Vzrok samoumora je neznan.

š Prestavljen je nadgeometer Emanuel Martiny iz Brežic v Gradec.

š Iz poštne službe. Prestavljen je poštni asistent Franc Jecel iz Maribora v Köflach.

š Obrtni shod se vrši na binkoštni ponedeljek v Ljutomeru. Sklicuje ga Zveza južnostajerskih obrtnih zadrug v Celju.

š **Tovorna železnica Brežice—Globoke.** Železniško ministrstvo je dovolilo brežiški premogokopni družbi, da sme izvršiti tehnične priprave za tovarno železnico s postaje Brežice do Globokega.

š **Avtomobil za mariborsko gasilno društvo.** Mariborsko gasilno društvo je pri tvrdki Puch naročilo avtomobil za gašenje za 17.000 K.

Ljubljanske novice.

Ij **Pozor! Izlet v Zatičino.** V nedeljo, dne 7. junija, na praznik sv. Trojice, napravi kršćansko moštvo ljubljanske izlet, oziroma božjo pot v Zatičino. Odhod z dolenskim vlakom z južnega kolodvora ob 8. uri 5 minut. Prihod v Ljubljano zvečer ob 9. uri. Priglašja se: Pri upravnistvu »Slovenca«, v »Ljudskem domu« pri »Slovenski Straži« in v prodajalni g. Soukala Pred škofijo. Člani raznih društev se pa lahko priglašajo tudi pri svojem društvu, odkoder se imena skupno naznanijo (upravnistvu »Slovenca«). Priglasij naj se vsaj vsa j en t e d e n pred odhodom, to je do binkošti. Troški ne bodo veliki: železnica in kosilo, česar pa ni treba najprej plačati. Izlet ima namen poleg razvedrila služiti zlasti povzdigi verskega življenja med ljubljanskim moštvom. Iz tega plemenitega razloga vabi pripravljalni odbor, da se ljubljansko moštvo, ki kršćansko misli in čuti in hoče kršćansko tudi živeti, temu vabilu odzove številno. Ti izleti se bodo vsako leto ponavljali, in sicer vsako leto na drug kraj. — Pripravljalni odbor.

Ij **Obisk učiteljskih iz Slavonije.** Jutri v sredo zvečer pridejo v Ljubljano učiteljski in učiteljske iz Osjeka v Slavoniji. Ekspedicijo vodi ravnatelj F. Barušić (poznani humorist in književnik, autor »Pabirci«, »Za dokolice«, »Iz prirode« itd.), s profesorjem R. F. Magjerjem, poznanim hrvatskim novelistom in pesnikom »Novi Zvonci«, »Sa slavonske ravni« i. dr.) ter profesorjem M. Pavlovićem (pisateljem in filologom, znan pod psevdonimom: Podunavski). Izletniki gredo iz Osjeka preko Budimpešte na Dunaj, od tod v Ljubljano, na Reko, Opatijo in preko Zagreba nazaj v Osjek. Ljubljanci, posebno dijaki in dijakinje, pozdravite svoje tovarise in tovarišice iz bratske Slavonije.

Ij **Novo sistemiziranje uradniških mest na mestnem magistratu.** Konceptno uradništvo se razdeli: v VI. činovnem razredu 1, v VII. činovnem razredu 2, v VIII. činovnem razredu 3, v IX. činovnem razredu 4, v X. činovnem razredu 3, praktikant le po potrebi. Skupaj 13. — Računsko uradništvo se razdeli v VII. činovnem razredu 1, v VIII. činovnem razredu 2, v IX. činovnem razredu 3, v X. činovnem razredu 3, v XI. činovnem razredu 2, praktikantje 3. Skupaj 14. — Pisarniško uradništvo se razdeli v VIII. činovnem razredu 1, v IX. činov. razredu 4, v X. čin. raz. 4, v XI. čin. raz. 3, praktikanta 2. Skupaj 14. — Zdravniški mesta napredujejo časovno, dobe pa naslov čin. razreda po doseženi začetni plači. Ne v kategorijo uvrščena uradnika Zemljic, in Senčar napredujeja v rokih kategor. B, Kunaver in Acceto v rokih kategorije C.

Ij **Osebnosti z magistrata.** Za ravnatelja mestne klavnice se imenuje g. Skale. Za vrtnega nadzornika se imenuje vrtnar Hejnic. Za asistenta Mestne hranilnice se imenuje praktikant g. Bukovnik, za praktikanta pa g. Paulin.

Ij **Odlikovanje.** Cesar je podelil vpojojenemu mestnemu polic. zdravniku dr. Fr. Illnerju in praktičnemu zdravniku dr. Robertu Prosinu aggu naslov zdravstvenega svetnika.

Ij **Na oklicih so:** Herman Hrovat, knjigotržec, z gdč. Karolino Kopušar; Jožef Krošl, trg. potnik, z gdč. Marijo Pečjak.

Ij **Nova telefonska zveza.** Z 10. majem t. l. se uvede telefonični promet med Ljubljano in krajem Pacsa (Ogrsko). Govorilna pristojbina znaša 4 K za navaden tri minute trajajoč pogovor.

Ij **Dragonske dirke** se vrše danes, jutri in pojutrašnjem na nalašč za to prirejenem dirkališču ob Latterman-novem drevoredu.

Ij **Skioptično predavanje mornariškega društva.** O priliki učiteljskega in dijaškega izleta bo v četrtek dne 14. maja 1914. ob sedmih zvečer gospod linijski poročnik v p. in podpredsednik tukajšnje podružnice avstrijskega mornariškega društva V. Kubelka v avli tukajšnje višje realne nakratko predaval o pomenu morja in o potrebi domačega brodarstva, gospod profesor J. Breznik pa pokaže več skioptičnih slik jadranskega obrežja in trgovinskih in vojniških ladij. Tiste, ki se mislijo izleta na jadransko morje udeležiti, in pa

člane mornariškega društva opozarjamo na to skioptično predavanje.

Ij **Novi vojniki v Ljubljani.** V domobransko vojašnico poleg Gruberjevega kanala pride v kratkem težki havbični polk in domobranski ulanci. Hle-ve bodo zidali poleg klavnice.

Ij **IV. redni občni zbor Deželne zveze gostilničarskih zadrug na Kranjskem** se vrši v četrtek, dne 28. majnika 1914 ob 3. uri popoldne v restavracijskih prostorih Narodnega Doma v Ljubljani.

Ij **Urad za najdene stvari.** Najdene stvari v času od 1. do 10. maja 1914: 1 damska torbica z denarnico in 1 K 93 vin.; 1 zlat prstan s tremi kamni; 1 svilen solnčnik; 1 zavitek črnega suknja; 1 par usnatih rokavic; 1 konjsko pregrinjalo sive barve, 1 konjsko pregrinjalo rudeče in rumeno karirano; 1 črna denarnica s 3 K 84 vin.; 1 srebrna vratna verižica; 1 črna denarnica z 2 K 21 vin., 1 črna denarnica z 21 K 10 vin.; 1 črna denarnica s 5 K 14 vin.

Primorske vesti.

p **Izjava.** V dopisu političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri v Pazinu od dne 6. t. m., št. 373, se mi poroča, da je dobilo več pisem, naj mene kandidira za predstoječe deželnozborske volitve. Zato izjavljam tem potom, da ne kandidiram, in apeliram na do-tične merodajne volilce v korist narodne discipline, naj vsi kompaktno volijo od gornjega društva predložene kandidate. — Černikal, 9. majnika 1914. — Karel Šiškov, posestnik itd.

p **Laški napad v Trstu.** Dne prvega maja ponoči je množštevna laška tolpa napadla na Aquedottu nekega konceptnega slovenskega uradnika pri tržaški finančni direkciji; toda ker se jim je še o pravem času izmuzal, so udarili tem krepkejšo po njegovem tovarišu Nemcu. Izmed napadalcev je bil takrat neki privatni uradnik kaznovan samo na 20 K kazni. Pri petkovem promenadnem koncertu na Velikem trgu pa je omenjeni napadeni Slovenec spoznal glavnega napadalca omenjenega dne in ga pustil aretirati. Aretiranec se je legitimiral za pravnika L. R. »Piccolo« k temu dogodku dostavlja, da ni viteško, da obračunava slovenski finančni uradnik z laškim pravnikom s pomočjo policije. Mi pa pravimo, da je še manj viteško, da italijanski pravnik v družbi cestnih pobalinov zahrbtno napade slovenskega finančnega uradnika.

p **Angleži potolčeni pri nogometni tekmi.** Včeraj popoldne je bila na vežbališču Velike kasarne nogometna tekma med angleškim moštvom in moštvom pešpolka št. 32. Zadržje je zmagalo z 2 : 1.

Zadnje vesti.

CESARJEVA BOLEZEN.

Dunaj. Cesar je noč dobro prestal. Katarni pojavi so še na isti višini. Splošno zdravstveno stanje je neizpremenjeno dobro.

JUGOSLOVANSKO VPRAŠANJE IN NEMCI.

Trst. O sobotnem shodu nemškega političnega društva za Trst in Primorje, o katerem smo že včeraj poročali, je bil izdan naslednji komunique: »Zdrav, močan nadaljnji napredek nemštva v Primorju bistveno zavisi od trdne zaslombe na nemško zaledje, od neovirane nadaljnega obstoja primorskega italijanskega elementa v njegovih dose-danjih pozicijah ter od dosedanjega državne ustroja in administrativne razdelitve. Vsako nadaljnjo prodiranje jugoslovanskega življa, zlasti pa vsako pospeševanje jugoslovanskih teženj po državni in pokrajinski razdelitvi je velikansko oškodovanje, ne le nemštva samega, ampak tudi celokupne države. Uresničenje zadostno znanih zadetnih načrtov Jugoslovancov bi imelo za posledico nevzdržljiv propad nemštva ob Adriji.« — Karakteristično za ta komunique je, da se debata o stališču puljskih Nemcev pri bližnjih istrskih deželnozborskih volitvah niti ne omenja. Komunique molči, po privatnih informacijah pa izve vaš poročevalec, da je glede tega vprašanja zmagalo nemškoro radikalno krilo in da bodo Nemci pri volitvah v Pulju podpirali italijansko iredento, kakor so to doslej storili v Trstu in Gorici. — Shoda so se udeležili tudi zastopniki kranjskega »Volksrata«.

ITALIJANI PROTI SLOVENSKI TROBOJNICI.

Trst. O priliki obiska angleških pomorskih častnikov v Portorose so Slovenci oziroma Hrvati, stanujoči po bližnjih gričih, na svojih hišah izobesili narodne trobojnice. Piranski Italijani so nagnali piranskega župana Fragiacomu, da izposluje, da bi morale slovenske trobojnice izginiti. Župan pa tega ni mogel doseči. Nato so

se piranski Italijani z italijansko zastavo podali na obrežje k pozdravu Angležev. Zastavo so potem pritrdili na neko drevo, kjer je do večera visela. Končno jo je žandarmerija odstranila in odredila, da so tudi Hrvatje in Slovenci sneli narodne trobojnice.

ZADEVNA VOJAKOV 17. PEŠPALKA.

Budimpešta. V svojem odgovoru na interpelacijo dr. Šusteršiča glede obsodbe 70 vojakov 17. pešpolka je vojni minister, kakor beremo, sam naglašal, da obsodba prvega sodišča še ni potrjena.

DR. KRAMAŘ O ČEŠKI OBSTRUKCIJI V DRŽAVNEM ZBORU.

Praga. Na nekem shodu je izjavil dr. Kramař, da Čehi s svojo obstrukcijo ne nameravajo razmer v državi še bolj komplicirati, namen češke obstrukcije je edino vpostava zopetnih ustavnih razmer na Češkem, odstranitev upravne komisije in imenovanje višjega deželnega maršala.

ČEŠKA AGRARNA STRANKA.

Praga. »Venkov« dementira vest, da namerava Stanek odložiti vodstvo češke agrarne stranke.

KOŠUTOVO STANJE.

Budimpešta. Košutovo stanje je vedno slabše ter je vsak trenutek pričakovati katastrofe.

Budimpešta. Zdravstveni izkaz o Košutu se glasi: Temperatura 38, žila 99 stopinj.

II. DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Dunaj. Pri današnjem žrebanju II. državne razredne loterije je zadela 70.000 K št. 114.611. 15.000 K je zadela št. 60.137. Po 5000 K so zadele številke: 5073; 98.734; 159.983. Po 2000 K številke: 6737; 15.490; 30.898; 37.372; 45.800; 58.425; 74.378; 140.895; 153.424 in 156.820.

POROTNA OBRAVNAVA V AFERI ŠVIHA.

Praga. Jutri se prične tu sodnijska obravnavna v zadevi Šviha. Choc je na nekem shodu izjavil, da je ministrski predsednik rekel, da je nedavno neko češko radikalno obstrukcijo odkupil z denarjem.

BULGARIJA POMNOŽI ARMADO.

Sofija. Sobranje je sklenilo bulgarsko armado v mirnem stanju pomnožiti za 40 bataljonov.

ODGOVOR SRBIJE GLEDE ORIENTSKE ŽELEZNICE.

Belgrad. Srbska vlada je na noto Avstro-Ogrske, da naj orientske železnice vrne družbi, odgovorila, da stoji na stališču, da železnico odkupi, Avstro-Ogrski pa prizna vse one koncesije, ki jih slednja za promet s Solunom rabi.

NEPORABNE ITALIJANSKE PUŠKE ZA ALBANJO.

Dunaj. »Reichspost« poroča iz Drača: Albanska vlada je pred kratkim naročila v Italiji 15.000 pušk, ki so te dni tudi že prispele. Toda pri preizkuševanju se je pokazalo, da so to puške najstarejšega sistema, puške, ki so jih zaplenili Italijani v libijski vojni. Poleg tega pa je municija za puške popolnoma moderna, tako da so puške popolnoma neporabne.

ALBANIJA BREZ MOČI — SPLOŠNI URADNIŠKI ŠTRAJK.

Drač. Znana albanofilka Amalija baronica Godin poroča listu »Kölnische Volkszeitung« iz Drača zelo značilne novice iz Albanije. Kljub mobilizacijskemu povelju proti Epircem pred štirimi tedni se pravzaprav ni nič storilo. Vojni minister Essad paša, gospodar Albanije, noče ničesar storiti. Državni tajnik je bil vsled tega tako razljučen, da je ministrskemu predsedniku izjavil, da bo demisijsiral, ker vlada nič ne ukrene. Essad paša je celo neko nameravano protigrško demonstracijo preprečil. Kljub temu se je pa nekaj kravaliralo. Essad paša se je nato s tem maščeval, da je vse uradnike, ki so se obhoda udeležili, dal poklicati na stražo, kjer so jim sporočili, da imajo takoj proti Epircem odkorakati. Uradniki so odgovorili, da gredo radi (?) zoper Grke v boj, da pa zahtevajo jamstva, da bodo vlekli plačo naprej in da bodo po končani vojski vsi zopet v službo sprejeti. Vlada jim tega zagotovila ni hotela dati. Zato je 150 uradnikov izjavilo, da zapuste službo. Pridružili so se jim vsi drugi. Od prvega državnega tajnika do zadnjega pisarja so vsi izostali, tako da so celo ministrstva zaprta.

»JADRANSKA BANKA« V ALBANIJ.

Trst. Glede na govor nekega Laha na nedeljskem shodu, da avstrijska vlada podpira v Albaniji »Jadransko banko«, pojasnjuje »Edinost«: »Jadranska banka je svojčas res prosila za dovoljenje za ustanovitve podružnice v Skadru. To prošnjo pa je avstrijska vlada odbila, pač pa je dala dovoljenje in subvencijo nekemu tujemu čifutskemu zavodu. Veliko pozneje je dala avstrijskega vladarja res Jadranski banki dovoljenje za ustanovitev podružnice, toda

brez subvencije v Draču.« Lah je torej govoril neresnico.

VOJNA AMERISKIH ZDRUŽENIH DRŽAV Z MEHIKO.

New York. Tu so z velikimi vojaškimi častmi pokopali pri Veracruz padlih 17 ameriških mornarjev. Ob grobu je govoril predsednik Wilson, ki je dejal, da se Združene države nočejo boriti z Mehikanci, ampak jim hočejo samo »pomagati«.

KRALJ GUSTAV V KARLOVIH VARIH.

Stockholm. Kralj Gustav se za dalje časa poda v Karlove vare.

DEMONSTRACIJA SUFRAŽET PRED KRALJEM.

London. Pri galaprireditvi ob navzočnosti angleške in danske kraljeve dvojice se je v gledališču dvignila neka sufražeta in pričela kričati: Kralj Jurij, v vaši državi mučijo ženske! Sufražeto so takoj odpeljali iz gledališča. Druge sufražete so med občinstvo metale letake.

IZGREDI V PETERBURGU.

Peterburg. Za 1. maj po ruskem koledarju se tu boje velikih izgredov. Izvršene so obširne varnostne priprave.

NEVESTA USTRELILA SVOJEGA ZAROČENCA, KER JO JE HOTEL ZAPUSTITI.

Dunaj. Tu se je danes dogodila krvava drama. Odvetniški koncipijent dr. Pavel Meisels se je hotel ločiti od svoje zaročenke, bivše bolniške strežnice Helene Freiwald, s katero je imel razmerje devet let. Včeraj je dr. Meiselsa obiskal brat Helene Freiwald ter ga poizkušal pregovoriti, naj poroči njegovo sestro. Doktor je to odklonil in izjavil, da plača dekletu 25.000 K. Danes sta brat in sestra prišla k doktorju ter je dekle svojega ženina prosilo, naj ji izpolni pred leti dano obljubo. Ko je doktor to odklonil, je dekle potegnilo revolver ter pred očmi svojega brata ustrelilo zaročenca in sebe.

ZA ČUDA UŠLI SMRTI.

Gradec. Danes se je neka družba v treh avtomobilih peljala k priljubljeni restavraciji Sandwirt. Nakrat se je zadeli eden avtomobilov ob železno cestno ograjo, prelomil jo in padel v globočino 80 metrov, pri čemur se je petkrat prevrnil. V avtomobilu sta bila neki gosp. Suppan, kapelnik Kola, operetna subreta Vesta, ki so kakor po čudežu vsi le lahko ranjeni.

RAZISKOVALEC NORDENSKIÖLD UBIT.

Gradec. »Grazer Volksblatt« je dobil od misijonarjev v Južni Ameriki poročilo, da so svetovno znanega norveškega raziskovalca severnega in južnega tečaja, barona Nordenskiölda na njegovem študijskem potovanju po Južni Ameriki, ubili Indijanci. Tudi vsa njegova ekspedicija je smatrati za izgubljena.

VLOM V BLAGAJNO.

Budimpešta. V blagajno delavskega bolniškega društva je bilo vlomljeno. Vlomilci so odnesli 30.000 K.

NOVA ZIMA V ŠVICI.

Curih. Sprememba vremena je napravila po Švici ogromno škodo. Sadna letina je uničena. V kantonu Essin je padlo 60 cm novega snega.

POTRES V SICILIJ.

Milan. Iz Sicilije javljajo brzozavke, da so v krajih v vzhodju Etne čutili devet močnih potresnih sunkov. Iz žrela Etne je švigal plamen.

Razne stvari.

Dinamitni napad v cerkvi. V rimsko katoliški cerkvi v Zobodraraszu sta dva premožna kmeta med sveto mašo vrgla dve dinamitni patroni, ki sta eksplodirali. Veliko žena in otrok je ranjenih, stene so poškodovane. Napadalca so aretirali. Ne povesta, zakaj sta izvedla zločin.

Francosko ženstvo proti modnim izrastkom. Francoska patriotska liga, ki šteje 580.000 članic, je s svojim nastopom proti izrastkom ženske mode dosegla že lepe uspehe. Na tisoče in tisoče podpisov je že zbrala na izjavo proti nedostojni modi; pridobila je na svojo stran že večino velikih modnih podjetij ter krojačice. Ravnotako prijazno in naklonjeno se je odzvalo časopisje ter se postavilo v službo dobre stvari. Tudi modni žurnali so takoj obljubili sodelovanje za primerno reformo v ženski modi. Kakor torej vse kaže, bo vsaj nenravnih modnih norosti kmalu konec.

Požar je uničil v Veliki Lubiji, Galicija, 30 hiš.

Pet oseb utonilo je pri Meidefau, ker se je prekucnil čoln.

Umrjeni konzul. V Tunisu so našli v kupeju I. razreda umorjenega in oropanega ruskega in norveškega konzula Pappa.

Slov. Straža potrebuje pomoči!

IZPRED SODIŠČA.
Pravda G. Pekle — P. Arhangelj.
Danes se je pred tukajšnjim drželnim sodiščem pravda med juristom G. Pekletom in P. Arhangeljem na Viču v drugi instanci zaključila. Šlo je za razžalitev časti. Deželno sodišče je priziv G. Pekleta zoper preizko odmero kazni v popolnem obsegu zavrnilo. Nadaljnje pritožbe ni več. Pekletov zastopnik dr. Kokalj je v razpravi viškemu samostanu oponašal, kakšen dobitnik cerkve in samostana je bil Pekletov oče. To očitaneje je popolnoma brezpredmetno, ker Pekletov oče za prostor, ki ga je dal za cerkev in župnišče, ni dobil nič manj kakor 22.000 kron. Kakor je povedal zastopnik P. Arhangelja, bo moral Pekle nositi tudi stroške drugega pritožbenega postopanja.

ZAHVALA.
Prostovoljno gasilno društvo na Dobrovi je prejelo od slavne »Kranjske hranilnice« v Ljubljani na prošnjo za podelitev podpore znatni znesek 100 K, za kar se slavni gorenji najtopleje zahvaljuje.
Na Dobrovi, dne 10. majnika 1914.

Odbor.

Varuh dojenčkov 165

Sladni čaj znamka »Sladin« je rešil dojenčke, pri katerih so druga otroška redilna sredstva odrekla. Vzgojenje s Sladinom je polovico cenejše. Prihrani se tudi na mleku in sladkorju. 1/4 kg zavoj stane 60 vin. in se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. Njegova žena je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na stotine mater to vzgojenje, posnema z najboljšim uspehom. Za odrasle je Sladin edini zajtrk, kateri daje kri, moč, mirne živce, zdravje. Je polovico cenejši kakor vsak drug zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju. Za bolne je Sladin izvir zdravja. Glavne zalohe na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstrasse 109, Radeckypplatz 4, Josefstadtstrasse 25. V Gradcu: Sackstrasse 4. V Trstu, drogerija I. Camauli Giov. di Guardella 703; v Gorici Mazzoli E. trgovci; v Celju Hočevar, trgovci; v Celovcu Hauser, lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109.

Kurzne cene			dne 11. maja 1914.	
Državne rente.			K	h
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	82	—		
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan—jul.)	82	—		
4 2/2% avstr. velj. papir. renta febr.—avg.)	85	15		
4 2/2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	85	50		
4% avstr. zlata renta, davk. prosta . . .	100	95		
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	82	40		
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	82	10		
4% ogr. renta v zlatu	97	35		
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910. . .	80	70		
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913. .	89	40		
Druge javne zadolžnice.				
4% kranjsko deželno posojilo iz l. 1898.	—	—		
4 1/2% kranjsko dežel. melior. pos. iz l. 1911.	95	—		
4 1/2% kranjske deželne banke	95	—		
4% bosansko deželno posojilo	51	50		
4% obveznice Rudolf. železnice	84	65		
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75		
4% obveznice dolnj. železnice	81	50		
Srečke.				
4% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a. v.	1618	—		
4% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a. v.	432	—		
Državne srečke iz l. 1864. po 100 gld. a. v.	670	—		
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a. v.	340	—		
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	272	50		
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	282	—		
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	241	50		
Bazilika budimp. iz l. 1886. po 5 gld.	25	50		
Ljubljanske srečke po 20 gld.	58	—		
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	51	75		
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld. . .	29	—		
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lir. .	46	—		
Josiv-srečke iz l. 1888.	17	—		
Turške srečke	218	75		
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888. . . .	29	—		
Akcije.				
Avstr. kreditni zavod	606	90		
Avstro-ogrška banka	1946	—		
Anglo-avstrijska banka	331	—		
Dunajsko bančno društvo	511	—		
Jadranska banka	416	—		
Ljubljanska kreditna banka	403	—		
Union banka	575	50		
Zivnostenska banka	267	50		
Avstrijski Lloyd	585	—		
Državna železnica	694	25		
Južna železnica	97	—		
Alpine	809	20		
Skoda	739	75		
Valute.				
20 frankov	19	19		
20 mark	23	54		
Sterling	24	08		
Rubelj	252	25		

Vsa tozadevna po asnila se čobe udi v podružnici a. vr. priv. avs r. kred. t. zavoda v Ljubljani.

Ali ste že ponovili naročnino?

Šampanjec
Kleinoscheg

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša mati, stara mati, tašča

Marija Demšar

danes dne 11. majnika t. l. po kratki mučni bolezni, v starosti 76 let, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb bo v sredo ob polu 5. uri popoldne iz hiše žalosti. Maša zadušnica se bo brala v cerkvi sv. Frančiška.

Železniki, 11. majnika 1914.

Dr. Med. I. Demšar Terezija Kralj, Marjeta Eržen
sin. hčeri.

Ostali sorodniki. 1626

Št. 8716. 1601 3

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se bodo počenši z 28. majem 1914 vsak četrtek popoldne ob 3. uri

brezplačno stavile koze v veliki dvorani Mestnega doma.

Vabijo se vsi starši, kojih otroci še niso cepljeni, da prineso te k cepljenju in pregledu ceplencev, ki se vrši teden kasneje na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu izroči se tudi izpričevalo o cepljenju ter bodi posebno še poudarjeno, da se v smislu ministerialne naredbe zahteva pri sprejemu otrok v ljudsko šolo izpričevalo o uspešno cepljenih kozah.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 2. maja 1914.

Ce se mirno preudari, se mora priti do izpoznanja, da so

mešanice pražene kave

Karola Planinška

po aromi in izdatnosti najboljša. Dobivajo se v pražarni, vogal Dunajska cesta - Sodna ulica in v špecerijski trgovini Dunajska cesta šte. 6. 1129

Št. 676. 1623 3

RAZPIS.

Mestna občina Črnomelj razpisuje:

I. Službo **knjigovodje**

mestne hranilnice v Črnomlju z letno plačo 2400 K in pravico do treh ariletnic po 200 K.
Prosilci z večletno prakso imajo prednost.

II. Službo **praktikanta**

mestne hranilnice v Črnomlju z letno plačo 1000 K.
Prosilci morajo imeti izpričevalo vsaj o dovršeni trgovski šoli ali trgovski akademiji.
Prošnje s prilogami je vložiti pri mestnem županstvu v Črnomlju do 1. junija 1914.

Mestno županstvo v Črnomlju,
dne 10. maja 1914.

Župan: Do'far.

Zobozdravniški in zobotehnični atelije

je bil v hotelu pri »Maliču« nasproti glavne pošte 6. t. m. otvoren, ter se priporoča p. n. občinstvu za vsa zobozdravniška in zobotehnična dela. Zobotehnični laboratorij vodi g. LEOPOLD WEIHS, ki je bil 4 leta nastavljen pri tvrdki O. Seydl kot prvi asistent in tehnik. — Atelije odgovarja najmojše zahtevam higijene in je opremljen z najnovejšimi iznajdbami na polu zobotehniške. — Vsakojako zdravljenje zob se vrši **brez bolečin.** Cene zmerne, Ordinira se od 8. zjutraj do 6. zvečer.

LJUBLJANA. Hotel pri »Maliču«, nasproti glavne pošte. LJUBLJANA.

Tržne cene.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 12. maja 1914.

Pšenica za maj 1914 13'68
Pšenica za oktober 1914 12'17
Rž za oktober 9'85
Oves za oktober 8'13
Koruz za maj 1914 7'35
Koruz za julij 1914 7'49

Naznanjamo sorodnikom in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, hči, sestra, teta, svačinje, tašča, stara mati, gospa

Klementina Watzak roj. Skrem
c. kr. poštarica

danes ob 2. uri zjutraj, po daljši bolezni mirno preminula.
Zemeljski ostanki predrage ranjce se ponesejo na tukajšnje pokopališče v sredo ob 5. uri popoldne.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji farni cerkvi.
Šmartno pri Litiji, 12. V. 1914.
Žalujoči ostali.

1621

Vsem prijateljem in znancem naznanjam žalostno vest, da je moj ljubljani brat, gospod

Fran Matajč
trgovski poslovodja

dne 10. t. m. ob 11. uri ponoči mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb se je vršil danes 12. t. m. ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice v deželni bolnici na pokopališče k Sv. Križu.
Dragega pokojnika priporočam v molitev in blag spomin.
Ljubljana, dne 12. maja 1914.

Karl Matajč
nadučitelj, brat.

I. slov. pogr. zavod Jos. Turkv Ljubljani.

Lepa velika zelo mirna 1617

soba s posebnim vhodom

se odda stalnemu gospodu s 1. junijem.
Dalmatinova ulica 15, II. nadst. na desno.

Proda se po ceni dobro obranjen Bösendorfer

klavir in nov harmonij

amer. sistema z 12 registri. Izve se pod poštni predal 146, Ljubljana. 1625

Ivan Kacin Sv. Petra cesta 51.
I. sl. izdelovalnica

HARMONIJEV

po ameriškem sistemu, izdeluje harmonije za cerkve, šole, pevska društva itd. Izdelane harmonije imam vedno v zalogi. Cenik gratis in franko. 1624

Zahvala.

Povodom 25 letnice obstoja mojega juvelirskega in zlatarskega obrta došlo mi je od ljubeznivih naročnikov, prijateljev in znancev mnogobrojno čestitk, za katere izrekam presrečno zahvalo in se vsem priporočam za nadaljno naklonjenost in zaupanje.

Ljubljana, v maju 1914.

Lud. Černe str.
juvelir in zlatar.

1622

Priporočila za pomladsko in letno sezono došle za damske obleke, bluže, kostume, v bombazastem, svilnenem in volnenemblagu.

Novost

Domače podjetje.

Janko Češnik, Ljubljana

Lingarjeva ulica.

Domače podjetje.

Stritarjeva ulica.

Opozorjam na svojo veliko zalogo perilnega blaga v bombažu, kakor v zajamčeno pristnem platnu v vsaki poljubni širjavi.

Različne preproge: Jute, Kokos, Linoleum, Tapestri.

-- Raznovrstnega --
modnega blaga za
gospode.
Vzorci na ogled na
razpolago in poš-
tne
nine prosti.

742

IZPRED SODIŠČA.

Zlata ni znal ceniti. Jožef Jagrič je pri Sajovicovih v Tacnu služil za mesarskega pomočnika, opravljal je pa tudi posle hlapca. Začetkom tekočega leta je peljal iz Vižmarjev zakonska Sajovic. Nekaj dni potem je pogrešila gospodinja svojo zlato uro. Vzlic na vsestransko povpraševanje ni bilo o uri ne duha ne sluha. Konečno se je pa le izvedelo, da je Jagrič uro, ki je vredna okoli 100 K, našel in jo nekemu drugemu za 10 K prodal. Obdolženec pravi, da je to uro našel v snegu pred hlevom in si jo pridržal. Bil je tatvine krivim spoznan in na štiri mesece težke ječe obsojen.

Oče in sin zaradi vojaške postave obsojena. France Nograšek, posestnik v Murskem, je posredoval pri c. kr. okr. glavarstvu v Litiji za svojega sina Alojzija, da je dobil 27. svečana 1911 potni list za potovanje v Severno Ameriko. Ta potni list je bil izdan za dobo enega leta. Oče mu je za potovanje vročil 400 kron. Oba sta dobro vedela, da se do naborne stave ne bo mogoče domu vrniti. In res je bilo tako; sin se je vrnil šele leta 1912. in zamudil tri nabore. Oče in sin sta bila vsak na 14 dni strogega zapora obsojena.

Špijonka Dimitrijevičeva oproščena. Sodišče prve inštanice v Belgradu je razveljavilo sklep policijske oblasti, da se proti Jeli Dimitrijevič iz Zemuna uvede preiskava radi vohunstva ter izreklo, da Jela ni zagrešila nobenega proti državi naperjenega dejanja. Nato jo je policija kaznovala z 20 dnevi zapora radi vlačugarstva in jo izgnala iz Srbije.

Iz šale resnica. Pastir Alojzij Grežar v Vel. Polju je bil jezen, ker je snežena kepa fanta Franceta Misleja zadela slučajno njega mesto Nandeta Škapina, kateremu je bila namenjena. V svoji jezi je vrgel Gražar motiko v Misleja ter ga zadel v nogo. Ta jo je zopet vrgel v obtoženca, kateri jo je zopet z veliko silo v Misleja zagnal, da mu je presekala komolec desne roke. Obdolženec pravi, da ni imel namena Misleja poškodovati, marveč ga le oplašiti. Sedel bo zato 4 mesece v težki ječi.

Obsojen srbski častnik. Te dni je častniški vojni sod v Belgradu obsodil rezervnega stotnika Vladimira Jovanovića na 20 let ječe, ker je v vojni, s Turki zapustil svoje mesto.

Baška

otok
Krk.
Istra

Slovensko kopališče.

Prospecte pošilja Ante Tudor, lastnik hotela "Velebit".
Sobe naj se izvolijo naročiti pravočasno.

1473

VELIKANSKA ZALOGA OBLEK ZA GOSPODE IN DECKE

A. KUNC, LJUBLJANA

919

BOGATA ZALOGA BLAGA ZA NAROCILA
PO MERI.

PRIZNANO NAJFINEJŠA IZVRŠITEV!

NAJNIZJE CENE!

CENIKI NA RAZPOLAGO.

Klobuki

najmodernejšie oblike in
barve vsake cene.

**Cilindri, čepice
kravate**

vedno najnovejši vzorci
in barve.

Rokavice

iz usnja in sukanca la
kakovosti.

Srajce

1043

bele in barv. vsake izvršbe.

**Palice, dežniki, no-
gavice, žepni robci
naramnice itd.**

Modna in športna trgovina

P. Magdić

Ljubljana, Franca Jožefa c.
nasproti glavne pošte.

Slavnemu občinstvu vjudno na-
znanjam, da bodem letos o priliki
25 letnice obstoja moje trdke pro-
dajal

52

birmanska darila

kakor: ure, verižice, obeske, prstane,
uhane itd. po znatno znižanih cenah.

Edina zaloga najboljših ur z lastno
znamko »Tup«.

Lastna delavnica z električnim obra-
tom za popravila in nova dela.

Lud. Černe

juvelir in trgovec

Ljubljana, Wolfova ulica 3.

SANATORIUM EMONA

ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI

POKOJNICA

LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4

SEPTORNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Najcenejši nakup

otroških vozičkov

pri tvrdki J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Te-
rezije c. 13-18. Zaloga pohištva in tapetniš-
kega blaga.

767

Alojzij Maggioli

kurat v Plezzo (pošta Creta, Ti-
rolsko) je bil po tinkturi za
želodec lekarnarja Piccoli-ja
v Ljubljani, Dunajska cesta,
ozdravljen trdovratnega čreves-
nega katara; to sredstvo je po-
moglo mnogim njegovim znan-
cem do zopet dobljenega zdravja.
Steklenica 20 vinarjev.

Naročila sprejema lekarna

G. Piccoli, Ljubljana.

Češka industrijalna banka
= podružnica v Ljubljani =

Delniška glavnica: K 40.000.000

Vsakovrstni bančni, borzni in menjalnični posli
- 4 1/2 % bančne zadolžnice lastne izdaje -

Vloge na knjižice,
blagajnične nakaznice
in račune

Krediti:
remburzni, davčni in
v računih

1529